

POMORSKA LIGA EDUKACYJNA**Konkurs dla uczniów szkół podstawowych województwa pomorskiego z kompetencji społecznych
w roku szkolnym 2025/2026****Etap II - powiatowy****Przedmiot: KOMPETENCJE SPOŁECZNE****Instrukcja dla rozwiązującego**

1. Za rozwiązanie wszystkich 5 zadań możesz otrzymać maksymalnie 50 punktów. Pamiętaj, aby zadania rozwiązywać samodzielnie. Rozwiązania zadań przedstaw w takiej formie, żeby można było odczytać je bez problemu.
2. Zadanie 1. zrealizuj w formie pracy pisemnej (maksymalnie do 300 wyrazów z zachowaniem poprawności językowej).
3. Zadanie 2. zrealizuj w formie pracy pisemnej (maksymalnie do 3 stron tekstu z zachowaniem poprawności językowej) lub prezentacji (maksymalnie 15 slajdów).
4. Odpowiedzi na pytanie 3. i 4. zrealizuj w formie zaproponowanej przez autora pytań.
5. W zadaniu 5. (Działanie I. i II.) Twoja wypowiedź powinna się liczyć maksymalnie do 80 słów z zastosowaniem w niej perswazyjnych środków językowych.
6. Rozwiązania tekstowe zadań zamieść w jednym pliku, natomiast prezentację - jako oddzielny plik (limit wielkości załączników 20 MB).

Zadania

1. Zajmij stanowisko i je uzasadnij: *czy młodzi ludzie swoimi postawami, zachowaniem, świadomością lub nieświadomością wywierają wpływ na rówieśników. Twoja wypowiedź powinna liczyć minimum 300 wyrazów z zachowaniem poprawności językowej.* [0 – 10 pkt]
2. *Przedstaw historię podziałów administracyjnych na ziemiach polskich po 1945 r. Temat możesz zrealizować w formie wypowiedzi pisemnej (maksymalnie do 3 stron tekstu z zachowaniem poprawności językowej) lub przygotuj prezentację (maksymalnie 15 slajdów).* [0 – 10 pkt]
3. **Przeczytaj poniższy tekst oraz zapoznaj się z fotografią, a następnie odpowiedz na pytania.** [0 – 10 pkt]

Źródło do zadania 3. *Opowieść o bursztynie* [Streszczenie] na podstawie książki Zofii Kossak-Szczuckiej, *Bursztyny*, Warszawa 1996.

Obrazek z życia dawnych Słowian na Pomorzu (istnieje jeszcze Cesarstwo Rzymskie). Mieszkańcy „siola nad wodą” (osady położonej nad wielką wodą - ani wioska, ani morze nie posiadały jeszcze swojej nazwy), tuż przed letnim przesileniem, po tym, jak gniewny bóg Poświst wysmażał i zmącił Bałtyk burzą i sztormem, a na niebie znów pojawiło się słońce (promienne oko Dadźboga), wyruszają na wybrzeże w poszukiwaniu jantarów (tytułowych bursztynów). Cenne, tajemnicze, „poświęcone bogom” grudki o magnetycznych właściwościach zbierane były niczym relikwie, tym cenniejsze, gdy

w którejś z nich tkwiły nieruchomo zatopione owady (skrzydlate sługi pradawnych bożków). Część bursztynów palono na ofiarę bogom, inne, mniejsze - pozostawiano do wyrobu spinek, szpilek, naramienników i innych przedmiotów. Połowem cennego bursztynu zajmowały się także dzieci Gołęcha - syn i dwie córki, którym nie spodobało się, że obcy - Ino, znalazł na „ich brzegu” wielki odlamek. Już doszłoby do kłótni, gdyby nie przyjazd tajemniczych gości z dalekiego i nieznanego słowiańskim rybakom kraju - Rzymu, którzy w zamian za przywiezione towary chcieli kupić Gołęchowy jantar. Przeprowadzane „na migi” targi były bardzo owocne, jednak w pewnym momencie wzrok Rzymianina padł na jedną z córek starego rybaka. Ojciec sprzedał córkę za niezwykle, piękny materiał. Nieszczęsna Bożana miała opuścić na zawsze dom i stać się niewolnicą w dalekim kraju. W tym jednak momencie Ino wyciągnął znaleziony przez siebie odlamek i odkupił piękną dziewczynę na żonę dla siebie.

Źródło: <https://opracowania.pl/opracowania/język-polski/bursztyny-z-kossak-szczucka,oid,8> [data pobrania: 23.11.2025 r.]

Fotografia do zadania 3. Współczesny wjazd na autostradę.

Źródło: <https://motofakty.pl/autostrada-a1-zmiany-w-systemie-poboru-oplat/ar/c4-16276029> [data pobrania: 23.11.2025 r.]

3a. Rozstrzygnij, czy współczesna fotografia przedstawiająca wjazd na autostradę jest zbieżna z tekstem *Opowieść o bursztynie* [Streszczenie] na podstawie książki Zofii Kossak-Szczuckiej, *Bursztyny*, Warszawa 1996 r. Odpowiedź uzasadnij odwołując się do jednej informacji z tekstu oraz jednego elementu widocznego na fotografii. [0 – 3 pkt]

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

3b. *Opowieść o bursztynie*. Fragmenty tekstu ze źródła do zadania 3. [0 – 3 pkt]

Fragment 1. „tuż przed letnim przesileniem”

Na podstawie przytoczonego fragmentu wyjaśnij o jakim zjawisku astronomicznym jest mowa.

.....

Fragment 2. „grudki o magnetycznych właściwościach zbierane były niczym relikwie”

Na podstawie przytoczonego fragmentu wyjaśnij dlaczego zbierane grudki porównano do relikwii.

.....

Fragment 3. „przeprowadzane „na migi” targi były bardzo owocne”

Na podstawie przytoczonego fragmentu wyjaśnij jak rozumiesz słowa „na migi” i „bardzo owocne”.

.....

3c. Korzystając z tekstu *Opowieść o bursztynie* [Streszczenie] na podstawie książki Zofii Kossak-Szczuckiej, *Bursztyny*, Warszawa 1996 r. oraz inspirując się fotografią do zadania 3 przedstaw i uzasadnij propozycje czterech nazw obiektów w przestrzeni publicznej.

[0 – 4 pkt]

Lp.	Obiekt i propozycja nazwy	Uzasadnienie
1.		
2.		
3.		
4.		

4. Zredaguj ogłoszenie informujące o spotkaniu uczniów Twojej szkoły chętnych do udziału w szkolnym konkursie na ozdobę bożonarodzeniową. Zachęć do przyjsia na spotkanie, używając dwóch argumentów, z których co najmniej jeden będzie nawiązywał do tematyki spotkania.

[0 – 10 pkt]

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność stylistyczna, ortograficzna i interpunkcyjna.

.....

.....

.....

5. Zaproponuj dwa działania wpisujące się w tegoroczne hasło Kampanii Społecznej *SŁOWA MAJĄ MOC!* realizowanej w ramach Ogólnopolskiego Programu dla szkół „Szkoła Dobrego

Słowa”!, które przekonają uczniów, aby „budować kulturę empatycznej komunikacji, życzliwości i odpowiedzialności językowej. Bo wierzymy, że słowa mają moc – zwłaszcza w szkole”.

[0 – 10 pkt]

W opisie (maksymalnie do 80 słów z zastosowaniem perswazyjnych środków językowych) proponowanych działań możesz wykorzystać materiały ze strony:

Fundacja. Pozytywni PL.

<https://fundacijapozytywni.org/kampania-spoleczna-slowa-maja-moc>

Działanie I.

[0 – 5 pkt]

.....

Działanie II.

[0 – 5 pkt]

.....